artwin

delen a.ş.
İnşaat Malzemeleri Taahhüt San. Tic. A.Ş.

GÜRAL PORSELEN

KÜTAHYA PORSELEN

KÜMAŞ
Kütahya Manyezit İşletmeleri A.Ş.

HUROK MARBLE
"Master of Natural Stone"

Seagull
HOTEL & RESORT

YILDIZ ENTEGRE

zarif

KÜTAHYA GÜZEL SANATLAR DERNEĞİ
III. ULUSLARARASI
HİSARLI AHMET SEMPOZYUMU
24-25-26 MAYIS 2012

"Müziği Algılamak"

artwin
Sempozyum
Ana Sponsoru

Kültür Bakanlığı
Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü
Katkılarıyla

KÜTAHYA GÜZEL SANATLAR DERNEĞİ

III. ULUSLARARASI HİSARLI AHMET SEMPOZYUMU

24-25-26 MAYIS 2012

"Müziği Algılamak"

Sempozyum Tam Metin Kitabı

Yayına Hazırlayan
Arş. Gör. Çağhan ADAR

III. ULUSLARARASI HİSARLI AHMET SEMPOZYUMU

"Kütahya Güzel Sanatlar Derneği"

24–25–26 Mayıs 2012

"Müziği Algılamak"

SEMPOZYUM TAM METİN KİTABI

Editör
Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN

Yayına Hazırlayan
Arş. Gör. Çağhan ADAR

KÜTAHYA
2012

Baskı : Ekspres Matbaası
Ekspres Gazetecilik ve Mad. Ltd. Şti
Menderes Bul. Ata Apt. Zemin Kat, Kütahya
0274 216 00 01

SEMPOZYUM ONUR KURULU

Kenan ÇİFTÇİ	Kütahya Valisi
Mustafa İÇA	Kütahya Belediye Başkanı
Prof. Dr. Mustafa SOLAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Ahmet KARAASLAN	Dumlupınar Üniversitesi Rektörü
Akil GÜR	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği Başkanı
Nihat DELEN	Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanı
Mustafa HİSARLI	Yüksek Mimar-TRT Sanatçısı

SEMPOZYUM BİLİM VE DANIŞMA KURULU BAŞKANI

Prof. Dr. Fırat KUTLUK	Dokuz Eylül Üniversitesi

SEMPOZYUM BİLİM ve DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Fırat KUTLUK	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. A. Bülent ALANER	Anadolu Üniversitesi
Prof. Şehvar BEŞİROĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Recep ASLAN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Uğur ALPAGUT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Thomas SOLOMON	Bergen Üniversitesi-Norveç
Doç. Dr. Cihan IŞIKHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet SARI	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kadir GÜLER	Dumlupınar Üniversitesi

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN	Afyon Kocatepe Üniversitesi

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Gülay KARŞICI	Erciyes Üniversitesi
Yrd. Doç. Çiler AKINCI	Dokuz Eylül Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hamit ÖNAL	Kırıkkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Oner UZUN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Derya ERGUN	Dumlupınar Üniversitesi
Arş. Gör. Çağhan ADAR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Arş. Gör. Metin BAŞ	Dumlupınar Üniversitesi
Okutman F. Can YÜRÜK	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Okutman Yunus Emre UĞUR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Okutman Yusuf Ziya BEYDÜZ	Dumlupınar Üniversitesi
Öğr. Elm. Yusuf ÇETİNKAYA	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Recep ZENGİN	Kütahya Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi

Çetin DURAK	Kütahya Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi
Ahmet UMU	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Mustafa Kemal ALTINSOY	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Birsen GÜZEN	Kütahya Güzel Sanatlar Derneği
Hasan OKÇU	Basın-Halkla İlişkiler
Filiz YILDIZ	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Rıfat BELTEKİN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Rafet KIRDAR	Gazi Üniversitesi
Çiğdem BALOĞLU	Anadolu Üniversitesi
Bensu KITIRCI	Anadolu Üniversitesi
Birsen Yağmur KELEŞ	Anadolu Üniversitesi
Marzena Maria Kızılay	Akademia Muzyczna İm. Karola Lipińskiego We Wrocławiu
Mustafa Okan Kızılay	Akademia Muzyczna İm. Karola Lipińskiego We Wrocławiu

SEMPOZYUM PROGRAMI

	THURSDAY MAY 24	
9:00	**Registra**	
9:30	**OPENING**	
11:00	**KEYNOTE: Thomas SOLOMON** **"The Girl's Voice İn Turkish Rap": Gender And Vocality İn The Music Of Ayben**	
12:00	**Lunch**	
13:30	**Session I:** **A. Bülent Alaner (Chair)**	**Session II:** **İbrahim Yavuz Yükselsin (Chair)**
	Müzik Tercihinde İnanç Biçimlerinin Rolü Barış Erdal	**Müzik Teknolojisi Anabilim Dalı Midi Derslerinde Max/Msp Programlama Dilinin Kullanılması Ve Kazanımları** Serdar Çelik
	To Perceıve Musıc **Beıng Cultured And Acculturatıon** **In A Changıng Socıety** Katalin Losonczy	**Müzik Teknolojisi Eğitimi İçin Bir Model:** **Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Teknolojisi ABD** Cihan Işıkhan
	Müzikte Önyargı; Farklı Müzik Türlerindeki Yorumcu Ve İzlerkitle Özelliklerini Algılamak Onur Şenel, Gülay Karşıcı, Fırat Kutluk	**Digital Music Grammar " And "Algorithm Of Microcycles** Stepanov S.M
	Ses Yoksa Müzikal Algıda Mı Yok? **4:33' Ü Algılamak** Uğur Türkmen	**Alan Çalışmasında Çok Kanallı Kayıt Uygulaması; Teke Yöresi Çalgıları** Barbaros Bozkır, Erdal Kara
13:30	**Session III:** **Emel Funda Türkmen (Chair)** **(Chair)**	
	Teorik Bir Dönüşüm Hikâyesi: Küreselleşme-Yerelleşme Sarmalında Popüler Müzik Salim Sever	
	Senkretizm Bağlamında 'Karadeniz Rock' Olgusu: **Grup Marsis Örneği** Seher Akkaş, İbrahim Yavuz Yükselsin	
	Extreme Metal Scene'de Toplumsal Cinsiyet Aykut Çerezcioğlu	
15:15	**Coffee Break**	
15:30	**Session I:** **Fırat Kutluk (Chair)**	**Session II:** **Ayhan Sarı (Chair)**
	Ahmed Adnan Saygun'un Aksak Tartılar Üzerine On Etüdü **Üzerine Bir Analiz** Türev Berki, Arda Erdem	**Türklerde Askeri Müzik Algısı** Timur Vural
	Müziği Algılamak: Stravinsky'nın "Divertimento"Sunda Metinlerarasılık Ve Uyarlama Süreçleri Heather Özaltun	**M. M. Bakhtin'in Edebiyat Ve Dilbilim Alanlarındaki Diyaloji Ve Karnavalesk Kavramlarının Müzikte Geçerliliği** Orhan Baba
	Bir Schumann Şarkısında Tonal Yapı Ve Şiir İlişkisi Mehmet Yüksel, Serkan Özçifci, Gözde Gürün, Türev Berki	**Ulusların Müziği Algılamasına Farklı Bir Bakış:** **"Dünya Ülkeleri Ve Ulusal Marşları** Serhat Yener, Hakan Duran
	Necdet Levent'in 1 Numaralı Keman Konçertosu'nun Teknik Ve Müzikal Analizi Zafer Kurtaslan, Güler Demirova	**Gssl Öğrencilerinin Resmi Törenlerdeki Müziklere Yönelik Algıları** Serenat İstanbullu
15:30	**Session III:** **Mustafa Oner Uzun (Chair)**	
	Kültürel Aracılığın Ritüelleri: Bergamalı Profesyonel Roman Müzisyenlerin Geçiş Ritüellerindeki Aracılık Rolleri Hasan Devrim Kınlı, İbrahim Yavuz Yükselsin	

	Kentleşme Bağlamında Alevi Semahları Narlıdere Cemevi Örnek Olayı Öznur Doğan
	Kültürel Kimlik Bağlamında Sivas'taki Türkü Barlar Türker Erol, Gülay Karşıcı

	FRIDAY MAY 25	
	Morning	
09:00	**Session I:** **Türev Berki (Chair)**	**Session II:** **Duygu Sökezoğlu (Chair)**
	Société Nationale De Musique Française'in Kuruluşundan İtibaren Claude Debussy, Maurice Ravel Ve Erik Satie Ekseninde Fransız Müziğinde Ortaya Çıkan Özgünlük Arayışları Jülide Gündüz, Zehra Müge Hendekli	**Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları İle Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki** Gözde Çolakoğlu Sarı
	Türkiye'de Verilen Flüt Eğitimi Ve Çalışma Yöntemlerinin İncelenmesi Sezin Alıcı	**Türkiye'de Halk Çalgılarının Mesleki Eğitim Sürecinde Kaval Eğitiminin Gelişimi Ve Sorunları Üzerine Tespit Ve Öneriler** Cihan Yurtcu
	1950 Sonrası Flüt Müziğinde Çalma Teknikleri Ve Özel Efektler Merve Seçkin, Çiler Akıncı	**Türk Musikisindeki Değişimin Ney Açkısına Yansıması: Müstakil Açkı** Ali Tan
		Tarihsel Süreç İçerisinde Yazılı Kaynaklarda Ney Egitimi Ali Tüfekçi
09:00	**Session III:** **Uğur Türkmen (Chair)**	
	Müzikte Çok Kültürlülük Sevda Toker	
	Çokkültürlülük Bağlamında Endülüs Ve Flamenko Banu Geboloğlu	
	Müzikte Çok Kültürlülük Örneğine Tarihsel Bir Yaklaşım: "Darü'l Elhan Mecmuası Çiğdem Baloğlu	
	Türkiye Polonya Kültürel İlişkilerinde Ali Ufkî Bey Ve Eserleri Ahmet Sevgi	
10:45	**Coffee Break**	
11:00	**Session I:** **Mehmet Sari (Chair)**	**Session II:** **Aycan Özçimen (Chair)**
	Arş. Yazar Mehmet Dumlu'nun Kütahya Türkülerindeki Tasavvuf Algısı Ayşegül GÜNEŞ	**Türk Müziği İcracılarına Yönelik Ses Eğitimi Çalışmalarında Uygulanan Androgojik Yaklaşımlar** Ayşegül Altıok
	Türk Musikisi Formlarından Mevlevi Ayini Şerifin Ülkemizdeki Japon Ziyaretçilerin Müziksel Algısı Üzerine Etkileri Gökhan Algan	**Makamsal Dizilerde Bestelenmiş Piyano Eserlerine Yönelik Türk Sanat Müziği Öğrencilerinin Algısı** Mustafa Emir Barutcu, Duygu Sökezoğlu
	Türk Tasavvuf Mûsikîsi'nde Mevlevî Âyinlerinin Güfte Özellikleri Özgür Sadık Karataş	**Türk Müziğinde Uygulama Ve Teori Arasındaki Algısal Farklılıklar** Cenk Çöl
		Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri Özer Kutluk, Zafer Kurtaslan

11:00	**Session III:** **Mustafa Öner Uzun (Chair)**
	Toplumsal Ve Kültürel İlişkileriyle Arguvan Ağzı Fatih Mutlu
	Kültürel (Kolektif) Kimlik Bağlamında Dersim (Tunceli) Müziği - Ozanlığı Ve Uyanışı Cihan Canpolat
	Hisarlı Ahmet Türküleri'nin Klasik Kemençe Dağarına Kazandırılması Filiz Kaya
	Geçmişten Günümüze Şanlıurfa'da Müzik Kültürü Zafer Telli

	FRIDAY MAY 25	
	Afternoon	
13:00	**Session I:** **Gözde Çolakoğlu Sari (Chair)**	**Session II:** **Gülay Karşici (Chair)**
	Tıp Bilimi Ve Piyano Tekniğinin Disiplinlerarası Etkileşimi Piyanist Fizyolojisi Ve Piyano Tekniği Fulya Tezer	**Müzik, Duygular Ve Beyin** Nihal Başak Önder
	Music Therapy And Depression: Checking The Facts From Fiction Li Jia	**Müzisyen Beyni; Beyaz Madde Yapısındaki Farklılıklar: Bir Dtı Çalışması** Yasemin Ata, Fırat Kutluk, Cem Çallı, Ali Saffet Gönül, Aslı Galioğlu, Timur Köse
	Müzik Eğitiminde Duygusal Boyutun Değerlendirilmesi Mustafa Uslu	**Tonal Ve Atonal Müziklerin Beyindeki Yansıması: Bir Fmrı Çalışması** Başak Çallı- Timur Köse- Cem Çallı - Fırat Kutluk
	Kültürel Politikanın İnşasında Çalgı Gruplarından Halk Orkestralarına-Koutev Örneği Ve Arel Karşılaştırması Gülden Teztel	**Akor Yapısındaki Tonal Ve Atonal Ayrımlamada Nörokognitif Yaklaşım** Nurdan Tezel- Timur Köse - Cem Çallı - Fırat Kutluk
13:00	**Session III:** **Abdurrahman Tarikçi (Chair)**	
	Müzik Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Almış Oldukları Bireysel Ses Eğitiminin Mesleki Gereklilikler Açısından Değerlendirilmesi Berna Özkut, Gürol Zırlıoğlu, Emel Funda Türkmen	
	Türk Sanat Müziği Lisans Öğrencilerinin Ses Eğitimi Dersine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi Safiye Yağcı	
	Çocuk Tiyatrosunda Müzik Kullanımı: **İzmir Devlet Tiyatrosu Örneği** Pınar Uyanık	
14:45	**Coffee Break**	
15:00	**Session I:** **Serhat Yener (Chair)**	**Session II:** **Riza Akyürek (Chair)**
	Çoksesli Koroda Şarki Söylemenin Psikolojik Ve Fizyolojik Etkileri A. Muhip Şanal, Selahattin Görsev	**Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Televizyondaki Müzik Kanallarını İzleme Alışkanlıkları Ve Motivasyonları** Attila Özdek Ali Özdek
	Çocuk Korolarına Katılımın Çocukların İşitsel Algılarına Etkilerinin Değerlendirilmesi Emel Funda Türkmen	**Mesleki Çalgı Eğitimi Motivasyonunda Youtube** Şebnem Y. Orhan
	Gönüllü Konservatuvar Öğrencilerinin İlköğretim Okullarında Yaptıkları Koro Çalışmalarının Müzik Öğretmenliği Algılarına Etkileri Duygu Sökezoğlu	**Video Destekli Öğretimin Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Performansa Etkisi** Aycan Özçimen
	Deşifre Şarkı Söyleme Sevan Nart	

15:00	**Session III:** **Dilek Göktürk Cary (Chair)**
	Ütopya Ve Bilim Kurgu Edebiyatında Müzik Ali Keleş
	Sembolizm Ve Saf(Öz) Şiir Anlayışında Müzik Etkileri Meral Bahar
	Yerel Dinamiklerde Halk Ezgilerimizin Şiir İle Bütünleşmesi Emel Örgün
	Endüstriyelleşen Dünyada Andy Warhol'un Bakış Açısıyla Müzik Ve Resim İlişkisi Ayşegül Dinç, Ebru Çığır
17:00	**SEMINAR** **Müzik İncelemesinde Etnografik Yöntem** Levent Ergun

	SATURDAY MAY	
	Morning	
09:00	**Session I:** **Ahmet Sevgi (Chair)**	**Session II:** **Ayşegül Altıok (Chair)**
	Müzik Bölümü Öğrencilerinin Kültürel Geçmişinin Dikte Yazımı Ve Melodik Hafıza Üzerindeki Etkisi Faruk Yıldırım, N. Oya Levendoğlu Öner	**II. Mahmut Döneminden Cumhuriyet Devrimlerine Eğitim, Müzik Yaşamı Ve Okul Müzik Eğitimi** A. Muhip Şanal, Nesrin Kalyoncu, Fahri Kılıç
	Elektronik Org Eğitimi Dersine İlişkin Öğrenci Görüşleri Mehmet Serkan Umuzdaş	**Luıgı Nono Ve 20. Yüzyılın İkinci Yarısında İtalya'da Opera-Siyaset Etkileşimi** Onur Nurcan, Elif Aktuğ
	Rolland Metodu: Keman Eğitiminde Yeni Bir Yaklaşım Dilek Göktürk Cary	**Contemporary Musical Landscapes Of Poland: A Case Study Of Art Music Since 1989** Christopher Cary
	Temel Müzik Teorisi Ve Solfej Dersi Alan Öğrencilerin Çocuk Şarkılarındaki Tonal Ve Modal Yapıyı Algılama Yeterlikleri Filiz Yıldız	**1800 Lü Yılların Başında Yazılmış Bir Piyano Eseri Üzerine** Bülent Alaner, Çiğdem Baloğlu
09:00	**Session III:** **Kadir Güler (Chair)**	
	Müzik Algısı Bağlamında Çok Sesli Müzik Eğitiminin, Tek Sesli Müzik Duyumuna Etkileri Enver Mete Aslan	
	Performanstaki Başarı Algısının Yapısal Değişimi Üzerine Karşılaştırmalı Bir Müzik-Analiz Çalışması: Virtüözitede Yeni Ufuklar Beray Selen	
	Ritim Ve Zaman Algısı Diler Özer Efe	
	Aşk'ta Müzik Algısı Yunus Emre Uğur, Çağhan Adar	
10:45	**Coffee Break**	
11:00	**Session I:** **Duygu Sökezoğlu (Chair)** **Name Of Chair (Chair)**	**Session II:** **Metin Baş (Chair)** **Name Of Chair (Chair)**
	Bursa Bölge Senfoni Orkestrasının Dinleyici Kitlesinin Müzik Algılarının Değerlendirilmesi Elif Nuriye Yılmaz	**Müzik Öğretmeni Adaylarının "Müzik Öğretmeni" Algısı Üzerine Betimsel Bir Çalışma: Konya İli Örneği** Ezgi Babacan, Yüksel Pirgon M.Devrim Babacan

	Müzik Öğrencilerinin Arabesk Müzik Algısı Afşin Öner, Mehmet Ateş	**Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Viyolonsel Dersine İlişkin Algı Ve Beklentileri Etkileri** Serpil Umuzdaş
	Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müziğe İlişkin Algıları Anadolu Üniversitesi'nde Uygulanan Kültürel Etkinlikler Dersi Kapsamında Klasik Müzik Konserlerine Katılan Üniversite Öğrencilerinin Müzik Algıları Ve Beğenileri Bengi Baraz Çınar	**Güzel Sanatlar Ve Spor Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik Algılarının İncelenmesi** Esengül Karademir
11:00	**Session III:** **Sevgi Taş (Chair)**	
	Modern Klasik Gitar Kompozisyonunda Türk Müziğinden Etkin Bir Şekilde Yararlanmanın Yolları Kâzım Çokoğullu	
	Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Toplu Çalgı Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar Rıza Akyürek	
	Değişen Yüzyılda Bağlama İcrası Sedat Çılgın	

	SATURDAY MAY	
	Afternoo	
13:00	**Session I:** **A.Bülent Alaner (Chair)**	**Session II:** **Muhip Şanal (Chair)**
	Popülerleşen Yerellik Ve Yerelleşen Popülerlik Bağlamında Günümüzün Müzikal Algısının Değişen "Değişmezler"İne Bir Bakış Cenk Celasin	**İlköğretim Müzik Dersi Programındaki Müzik Dinleme Algılarının Geliştirilmesine Yönelik Kazanımların Değerlendirilmesi** Sevgi Taş
	Sosyolojide Müzik, Müzikte Sosyoloji Deniz Aydar	**Viyolonsel Eğitimcilerinin J. S. Bach'ın Viyolonsel Süitine İlişkin Algı Farklılıkları Ve Edisyon Seçimine Olan Etkileri** Sezgi Sevi Kıran
	Değişen Müzik, Değişen Kimlik Gürsel Yurtseven	**Klâsik Türk Müziği Repertuvar Dersi Alan Öğrencilerin Üslûp Ve Tavır Öğrenimine Yönelik Algıları** Tuba Kardeş
	Avrupa Birliği Sürecinde Gelenekselden Medyasal Müzik Algısına Yılmaz Küçüköncü	
13:00	**Session III:** **Emel Funda Türkmen (Chair)**	
	Türkülerimizin Dili Mehmet Sarı	
	Türklerde Müziğin Toplumsal Algısı: **Uygur Türkleri Üzerine Yapılan Bir Çalışma** Feyzan Göher Vural, Timur Vural	
	Mustafa Hakkı Yeşil, Hayatı, Kütüphanesi Ve Belediye Mustafa Hakkı Yeşil Kütüphanesinde Bulunan Müzikle İlgili Kaynaklardan Bazılarının Bibliyografyası Emine Gedik	
	Buhûrî-Zâde Mustafa 'Itrî Ve Yetiştiği Çevre Kadir Güler	
14:45	**Coffee Break**	

15:00	**Session I:** **Ayhan Sari (Chair)**	**Session II:** **Cenk Celasin (Chair)**
	Değişen Yüzyılda Azerbaycan'da Kamança Çalgısı Ve Eğitimi Kadir Verim	**Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları İle Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki** Gökhan Yalçın
	Makamsal Viyolonsel Eğitim Ve İcralarında Anahtar Problemi Levent Değirmencioğlu	**Biçimsel Çözümlemeli Keman Eğitimine İlişkin Öğrenci Algıları** Hicret Tevhide Çöl
	Türkiye'de Yapılan Müzik Teknolojisi Çalışmalarında Anadolu Geleneksel Müziğinin Yeri Abdurrahman Tarikçi	**Mesleki Çalgı Eğitiminde Düşünme Becerileri Ve Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Yeri Ve Önemi** Hepşen Okan
	Makamsal Dizilerde Bestelenmiş Piyano Eserlerine Yönelik Türk Sanat Müziği Öğrencilerinin Algısı Mustafa Kabataş	
	PANEL **KÜTAHYA MÜZİK KÜLTÜRÜ** **Mustafa HİSARLI-Mustafa SALÜN-Uğur TÜRKMEN**	
17'00	**CLOSING CEREMONY**	

İÇİNDEKİLER ***Sayfa***

Ahmet Bülent ALANER "1800 lü Yılların Başında Yazılmış Bir Piyano Eseri Üzerine"	16
Abdurrahman TARİKCİ "Türkiye'de Yapılan Müzik Teknolojisi Çalışmalarında Anadolu Geleneksel Müziğinin Yeri"	29
Afşin ÖNER & Mehmet ATEŞ "Müzik Öğrencilerinin Arabesk Müzik Algısı"	38
Ahmet SEVGİ "Türkiye Polonya Kültürel İlişkilerinde Ali Ufkî Bey ve Eserleri"	51
Ali KELEŞ "Ütopya ve Bilimkurgu Edebiyatında Müzik"	57
Ali TÜFEKÇİ "Tarihsel Süreç İçerisinde Yazılı Kaynaklarda Ney Eğitimi"	70
Attila ÖZDEK & Ali ÖZDEK "Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Televizyondaki Müzik Kanallarını İzleme Alışkanlıkları ve Motivasyonları"	80
Aycan ÖZÇİMEN "Video Destekli Öğretimin Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Performansa Etkisi"	92
Aykut ÇERERZCİOĞLU "Extreme Metal Scene'de Toplumsal Cinsiyet"	97
Ayşegül DİNÇ & Ebru ÇIĞIR "Endüstriyelleşen Dünyada Andy Warhol'un Bakış Açısıyla Müzik ve Resim İlişkisi"	112
Ayşegül GÜNEŞ & Engin GÜNEŞ "Arş. Yazar Mehmet DUMLU'nun Kütahya Türkülerindeki Tasavvuf Algısı"	121
Barbaros BOZKIR & Erdal KARA "Alan Çalışmasında Çok Kanallı Kayıt Uygulaması; Teke Yöresi Çalgıları"	136
Barış ERDAL "Müzik Tercihinde İnanç Biçimlerinin Rolü"	149
Berna ÖZKUT & Gürol ZIRHLIOĞLU &Emel Funda TÜRKMEN "Müzik Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Almış Oldukları Bireysel Ses Eğitiminin Mesleki Gereklilikler Açısından Değerlendirilmesi"	154
Cenk ÇÖL "Türk Müziğinde Uygulama ve Teori Arasındaki Algısal Farklılıklar"	164
C. Bengi BARAZ ÇINAR "Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müziğe İlişkin Algıları Anadolu Üniversitesi'nde Uygulanan Kültürel Etkinlikler Dersi Kapsamında Klasik Müzik Konserlerine Katılan Üniversite Öğrencilerinin Müzik Algıları ve Beğenileri"	180
Cenk CELASİN "Popülerleşen Yerellik ve Yerelleşen Popülerlik Bağlamında Günümüzün Müzikal Algısının Değişen "Değişmezler" İne Bir Bakış"	188
Cihan IŞIKHAN "Müzik Teknolojisi Eğitimi İçin Bir Model: Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Teknolojisi Abd"	193
Cihan YURTCU "Türkiye'de Halk Çalgılarının Mesleki Eğitim Sürecinde Kaval Eğitiminin Gelişimi ve Sorunları Üzerine Tespit ve Öneriler"	204
Çağhan ADAR & Yunus Emre UĞUR "Aşk'ta Müzik Algısı; Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği"	220
Çiğdem BALOĞLU "Müzikte Çok Kültürlülük Örneğine Tarihsel Bir Yaklaşım: "Darü'l Elhan Mecmuası"	231
Deniz AYDAR "Sosyolojide Müzik, Müzikte Sosyoloji"	239
Diler Özer EFE "Perception Of Rhythm And Tıme"	247
Duygu SÖKEZOĞLU "Gönüllü Konservatuvar Öğrencilerinin İlköğretim Okullarında Yaptıkları Koro Çalışmalarının Müzik Öğretmenliği Algılarına Etkileri"	258
Elif Nuriye YILMAZ "Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Dinleyici Kitlesinin Müzik Algılarının Değerlendirilmesi"	268
Emel Funda TÜRKMEN "Çocuk Korolarına Katılımın Çocukların İşitsel Algılarına Etkilerinin	276

Değerlendirilmesi”	
Emel ÖRGÜN “Yerel Dinamiklerde Halk Ezgilerimizin Şiir ile Bütünleşmesi”	287
Emine GEDİK “Mustafa Hakkı Yeşil, Hayatı, Kütüphanesi ve Belediye Mustafa Hakkı Yeşil Kütüphanesinde Bulunan Müzikle İlgili Kaynaklardan Bazılarının Bibliyografyası”	297
Esengül KARADEMİR “Güzel Sanatlar ve Spor Liselerindeki Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik Algılarına Yönelik Değişimlerin İncelenmesi”	322
Ezgi BABACAN & Yüksel PİRGON & M.Devrim BABACAN “Müzik Öğretmeni Adaylarının “Müzik Öğretmeni” Algısı Üzerine Betimsel Bir Çalışma: Konya İli Örneği”	331
Faruk YILDIRIM & N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER “Müzik Bölümü Öğrencilerinin Kültürel Geçmişlerinin Dikte Yazımı ve Melodik Hafıza Üzerindeki Etkisi”	340
Fatih MUTLU “Toplumsal ve Kültürel İlişkileriyle Arguvan Ağzı”	347
Filiz YILDIZ “Temel Müzik Teorisi ve Solfej Dersi Alan Öğrencilerin Çocuk Şarkılarındaki Tonal ve Modal Yapıyı Algılama Yeterlikleri”	359
Fulya TEZER “Tıp Bilimi ve Piyano Tekniğinin Disiplinlerarası Etkileşimi Piyanist Fizyolojisi ve Piyano Tekniği”	369
Gökhan ALGAN “Türk Mûsikîsi Formlarından Mevlevî Âyîni Şerîf’in Ülkemizdeki Japon Ziyaretçilerin Müziksel Algısı Üzerine Etkileri”	387
Gökhan YALÇIN “Dinleyicilerin Algısal Perde Hiyerarşisi Perde Sorgu Puanları ile Müziksel Dikte Puanları Arasındaki İlişki”	398
Gözde ÇOLAKOĞLU SARI “Kültürel Politikanın İnşasında Çalgı Gruplarından Halk Orkestralarına-Koutev Örneği ve Arel Karşılaştırması”	409
H.Yılmaz KÜÇÜKÖNCÜ “Avrupa Birliği Sürecinde Gelenekselden Medyasal Müzik Algısına”	421
Hasan Devrim KINLI & İbrahim Yavuz YÜKSELSİN “Kültürel Aracılığın Ritüelleri: Bergamalı Profesyonel Roman Müzisyenlerin Geçiş Ritüellerindeki Aracılık Rolleri”	432
Heather ÖZALTUN “Müziği Algılamak: Stravinsky’nin “Divertimento” sunda Metinlerarasılık ve Uyarlama Süreçleri”	447
Hicret Tevhide ÇÖL “Biçimsel Çözümlemeli Çalgı Eğitimine İlişkin Öğrenci Algıları”	458
İzzet YÜCETOKER & Meral BAHAR “Embolizm Akımı ve Saf (Öz) Şiir Anlayışında Müzik”	470
Jülide GÜNDÜZ & Zehra Müge HENDEKLİ “Société Nationale De Musique Française’in Kuruluşundan İtibaren Claude Debussy, Maurice Ravel ve Erik Satie Ekseninde Fransız Müziğinde Ortaya Çıkan Özgünlük Arayışları”	485
Kadir VERİM “Değişen Yüzyılda Azerbaycan’da Kamança Çalgısı ve Eğitimi”	493
Levent DEĞİRMENCİOĞLU “Makamsal Viyolonsel Eğitimi ve İcralarında Anahtar Problemi”	501
Mehmet SARI “Türkülerimizin Dili”	510
Mehmet Serkan UMUZDAŞ “Öğrencilerin Elektronik Org Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği)”	524
Mehmet YÜKSEL & Serkan ÖZÇİFCİ & Gözde GÜRÜN & Türev BERKİ “Bir Schumann Şarkısında Tonal Yapı ve Şiir İlişkisi”	536
Merve SEÇKİN & Çiler AKINCI “1950 Sonrası Flüt Müziği ve Geliştirilen Özel Efektler	547
Mustafa KABATAŞ “Müzik Teknolojisinde Hologramın Yeri”	555
Mustafa SALÜN “Kütahya’da Musiki ve Müzik Kültürü”	564

Mustafa USLU “Müzik Eğitiminde Duygusal Boyutun Değerlendirilmesi”	578
Nihal Başak ÖNDER “Müzik, Duygular ve Beyin”	585
Onur NURCAN & Elif AKTUĞ “Luıgı Nono ve 20. Yüzyılın İkinci Yarısında İtalya’da Opera-Siyaset Etkileşimi ”	592
Orhan BABA “M. M. Bakhtin'in Edebiyat ve Dilbilim Alanlarındaki Diyaloji ve Karnavalesk Kavramlarının Müzikte Geçerliliği”	601
Öznur DOĞAN “Kentleşme Bağlamında Alevi Semahları Narlıdere Cemevi Örnek Olayı”	608
Özer KUTLUK & Zafer KURTASLAN “Keman Eğitiminde Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri”	615
Rıza AKYÜREK “Müzik Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Toplu Çalgı Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar”	628
Safiye YAĞCI “Türk Sanat Müziği Lisans Öğrencilerinin Ses Eğitimine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi”	637
Seher AKKAŞ & İbrahim Yavuz YÜKSELSİN “Senkretizm Bağlamında ‘Karadeniz Rock’ Olgusu: Grup Marsis Örneği”	645
Serdar ÇELİK “Müzik Teknolojisi Anabilim Dalı Mıdı Derslerinde Max/Msp Programlama Dilinin Kullanılması ve Kazanımları”	658
Serenat İSTANBULLU “Gssl Öğrencilerinin Resmi Törenlerdeki Müziklere Yönelik Algıları”	672
Serhat YENER & Hakan DURAN “Ulusların Müziği Algılamasına Farklı Bir Bakış: “Dünya Ülkeleri ve Ulusal Marşları”	680
Serpil UMUZDAŞ & M. Serkan UMUZDAŞ “Sınıf Öğretmeni Adaylarının İlköğretim Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri”	698
Sevan NART “Deşifre Şarkı Söyleme”	703
Sevgi TAŞ “İlköğretim Müzik Dersi Programı’ndaki Müzik Dinleme Algılarının Geliştirilmesine Yönelik Kazanımların Değerlendirilmesi”	716
Sezgi Sevi KIRAN “Viyolonsel Eğitimcilerinin J. S. Bach’ın Viyolonsel Süitine İlişkin Algı Farklılıkları ve Edisyon Seçimine Olan Etkileri”	724
Sezin ALICI “Türkiye’de verilen Flüt Eğitimi ve Çalışma Yöntemlerinin İncelenmesi”	731
Şebnem Y. ORHAN “Mesleki Çalgı Eğitimi Motivasyonunda Youtube”	743
Timur VURAL “Türklerde Askeri Müzik Algısı”	755
Tuba KARDEŞ “Klâsik Türk Müziği Repertuvar Dersi Alan Öğrencilerin Üslûp ve Tavır Öğrenimine Yönelik Algıları”	762
Türev BERKİ & Arda ERDEM “Ahmed Adnan Saygun’un Aksak Tartılar Üzerine On Etüdü Üzerine Bir Analiz”	777
Türker EROL & Gülay KARŞICI “Kültürel Kimlik Bağlamında Sivas’taki Türkü Barlar”	795
Uğur TÜRKMEN “Ses Yoksa Müzikal Algıda Mı Yok? 4’33’ü Algılamak”	804
Yasemin ATA&Fırat KUTLUK&Cem ÇALLI&Ali Saffet GÖNÜL&Aslı GALİOĞLU&Timur KÖSE “Müzisyen Beyni ve Beyaz Madde Yapısındaki Farklılıklar: Bir Dt-Mrı Çalışması”	813
Zafer KURTASLAN & Güler DEMİROVA “Necdet Levent’in 1 Numaralı Keman Konçertosu’nun Teknik ve Müzikal Analizi: 1. Bölüm Örneğinde”	824
Zafer TELLİ “Geçmişten Günümüze Şanlıurfa’da Müzık Kültürü”	838
Özgür Sadık KARATAŞ “Türk Tasavvuf Mûsikîsi’nde Mevlevî Âyinleri’nin Güfte Özellikleri”	847

III. ULUSLARARASI HİSARLI AHMET SEMPOZYUMU
TAM METİNLER

"KÜLTÜREL KİMLİK BAĞLAMINDA SİVAS'TAKİ TÜRKÜ BARLAR"

Türker EROL

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi
Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Doktora Öğrencisi

Doç. Dr. Gülay KARŞICI
Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü

ÖZET

Son dönemde otantisite, kültürel kimlik, göç ya da kentleşme boyutlarında tartışılan türkü barlar birçok disiplinde bir araştırma konusu olarak kendisine yer bulur. Özellikle müzikoloji ve sosyoloji disiplininden araştırmacıların ilgi odağı haline gelen türkü bar ve kafeler, mekân-müzik ilişkisi bağlamında da değerlendirilir. Bu çalışma türkü bar fenomeni, burada yapılan ve değişkenlik gösteren dağar, müzisyen profili, seslendirme pratikleri ve mekân özelliklerini kapsayan ve Sivas'ta 2011 yılında gerçekleştirilen bir alan çalışmasıdır. Makalede mekân sahipleri, müzisyenler ve izlerkitleyle yapılan görüşmeler sonucu şekillenen araştırmanın sonuçları tartışıldı.

Anahtar kelimeler: Türkü bar, mekân, müzisyen profili, izlerkitle.

SIVAS TURKU BARS IN THE CONTEXT OF CULTURAL IDENTITY

ABSTRACT

Türkü Bars, which have recently been studied in terms of authenticity, cultural identity, immigration or urbanization, have found its place in many disciplines as a research subject. Türkü Bars and Cafes, which has become a focus of interest for researchers especially from the disciplines of musicology and sociology, have been studied in terms of space-music relationship. The present study, which is a field study conducted in Sivas in 2011, includes the phenomenon of Türkü Bar, its repertoire showing transformations, the profile of musicians, the practices of performances and the characteristics of the space. In this article, the results of the study, which has been formed in accordance with the interviews with the owners of the spaces, the musicians and the audience, discussed.

Key words: Türkü bar, space, the profile of the musician, audience.

Türkü barların sosyal ve kültürel yaşam içerisindeki yerini anlamak için 1980'li yılların Türkiye'sine bakmak yerinde olur. Aslı Kayhan İstanbul Beyoğlu'nda yapmış olduğu bir alan araştırmasında türkü barların geçmişini şöyle açıklar:

Türkü barların büyük şehirlerdeki geçmişi, 1950'lere uzanan kırdan kente göç tarihine dayanır. 1950'lerden sonra başlayan görece demokratik yaşam kentlerin bileşenlerine yansıdı. Özellikle kent yaşamı bir özgürlükler ve kazanımlar toplamı olarak sunulunca kırdan göç edenlerde büyük bir artış başladı… 1980 sonrası özellikle Özal'la başlayan yeni liberal demokrasi anlayışı istense de istenmese de artık kentin parçası olan bu insanlara kamusal alanda kendini ifade etme cesareti kazandırdı. Bu anlamıyla türkü barlar özellikle İstanbul'da ilk olarak 1980'li yılların başlarında açılmaya başlamıştır. (Kayhan, 2003:125)

Bu süreçle köyden kente göç şehirlerin sosyal ve kültürel yapılarında değişikliğe neden olur. Endüstrileşmenin ekonomik bir sonucu olarak insanlar kent merkezlerinde toplanmaya başlar. Böylece kentli olmak ya da kentlilik olarak adlandırabileceğimiz bir kavram ortaya çıkar.

Mekânsal ağırlıklı tanımlamaya göre; kente göç ile birlikte başlayan nüfus dinamiğinin kentin belli bir kesiminde kararlılık kazanmasına kadar süregelen aşama "kentlileşme'' olarak adlandırılabilir. Bu kente göç eden nüfusun yeni koşullara uygun ilişkiler bütünü geliştirerek kentin bir öğesi olma, toplumsal değişme, uyum ve bütünleşme sürecidir [ERKAN, 2002, s.20]. Görüldüğü gibi, tanım her ne kadar sosyal ve kültürel özellikleri kapsamakta ise de, temel vurgu mekâna ilişkindir. Oysa kentlileşme, sadece kentte yaşama ya da kentin belli bir kesiminde yaşamaya karar kılma ile sınırlı değildir. Hatta bu süreç, kentlileşmenin temel zeminini oluşturmakta ise de, asıl özellikleri kültürel- sosyal boyutlarda ortaya çıkmaktadır. (Kaya, 2007: 26-27)

Görüldüğü üzere kentlilik kavramını sadece mekân ilişkisine indirgemek dar bir yaklaşımı beraberinde getirir. Kentliliği kültürel ve sosyal bileşenleriyle düşünerek daha bütünlüklü bir bakış açısı elde edilebilir. Bal'a göre, "Sosyo-kültürel açıdan kentlileşmenin tanımını, kente göç edenlerin ve kentte yaşayanların, kent toplumunun değer-norm sistemini, kentli insanın düşünme, davranış biçimlerini ve giderek yaşama biçimlerini benimsemesidir" (Kaya, 2007: 27).

Şehir	**Toplam nüfus**			**Aldığı göç**			**Verdiği göç**		
(Province)	**2009**	**2010**	**2011**	**2008-2009**	**2009-2010**	**2010-2011**	**2008-2009**	**2009-2010**	**2010-2011**
Erzincan	213.288	224.949	215.277	11.966	14.198	11.523	11.189	12.365	14.218
Giresun.	421.860	419.256	419.498	16.970	17.474	17.058	19.567	20.514	19.346
Gümüşhane	130.976	129.618	132.374	8.681	8.848	10.426	10.444	10.128	8.988
Kayseri	1.205.872	1.234.651	1.255.349	31.075	37.842	34.387	28.831	30.380	31.787
Malatya	736.884	740.643	757.930	25.806	25.320	32.925	28.208	30.931	29.515
Kahramanmaraş	1.037.491	1.044.816	1.054.210	18.521	21.182	21.716	26.934	28.592	31.005
Ordu	723.507	719.183	714.390	30.335	27.896	23.963	31.296	36.241	34.472
Sivas	**633.347**	**642.224**	**627.056**	**23.217**	**23.467**	**22.884**	**28.585**	**31.362**	**30.131**
Tokat	624.439	617.802	608.299	32.655	25.430	29.576	34.213	40.995	36.342
Yozgat.	487.365	476.096	465.696	17.705	16.181	15.251	25.546	29.618	26.921

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Sivas ilinden göç edenlerin sayılarına bakacak olursak komşusu olan illere göre Sivas fazla göç veren yerleşim yerlerinden birisidir. Binnur Metin'e göre:

…endüstrinin gelişimi insanları kentte yığınlar halinde yaşamaya iter. Kentlerde yerleşik düzene geçiş hayat akışını ev-iş ve yine eve dönüş döngüsü içine alır. Manevi ve maddi yorgunluk bireysellikten toplumsallığa, giderek daha çok etkileşime ve daha çok artışına yol açar. Artık mekânlarda bir araya gelen insanlar için mekân, temel paylaşım aracıdır. Mekânlar dünyayı yaşanır kılan ve insanların duygusal açıdan bağımlı oldukları önemli alanlar haline gelir. (2006: 22)

Paylaşım aracı olan eğlence mekânlarından türkü barlar da kentli olmanın sosyo-kültürel etkilerinden birisi olarak karşımıza çıkar. Kayhan'a göre İstanbul'daki türkü barlarını "diğerlerinden ayıran en önemli özelliklerinden biri, bar sahiplerinin Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan ve Alevilerin çokça bulunduğu Sivas'tan İstanbul'a gelmiş olmalarıdır" (2003:126).

Türkü barlar çoğunlukla canlı olarak Türk halk müziği repertuvarı seslendirilen "…ve müşterilerinin bu müzik grubunu ya da türünü dinlemek için geldiği içkili mekânlardır" (Erol, 2009: 85). Bu tanıma Sivas'ta araştırma yaptığımız iki türkü bar da uyar. Mekan sahipleri, müzisyenler, görüşme yaptığımız 12 müşteri ve onların aileleri de Türk halk müziği dinler. Türkü dinleyen aile ve çevrede yetişmiş olmaları görüşme yaptığımız herkesin neden türkü dinlediğinin ya da türküye olan ilgilerinin sebebidir.

ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	NEDEN TÜRKÜ BARA GİDİYOR
C. A.	02.02.1988	Türkü Dinlemek İçin
C. Y.	22.01.1972	Türkü Dinlemek İçin
F. A.	05.10.1989	Ortami Sevdiği İçin
M. Y.	23.03.1992	Kendini Daha İyi Hissettiği Ve Eğlendiği İçin
S. B. D.	26.03.1990	Ortami Daha Samimi Olduğu İçin
S. Y.	08.02.1975	Türkü Dinlemek İçin
C. Y.	11.09.1985	Ortami Samimi Geldiği Ve Türkü Dinlemek İçin
E. Y. Ç.	06.10.1988	Daha Sicak Bir Ortami Olduğu İçin
İ. B.	20.10.1990	Canli Türkü Dinlemek Ve Bira İçmek İçin
M. E.	11.11.1987	Canli Müzik Ve Türkü Dinlemek İçin
S. Ö.	10.10.1991	Canli Türkü Dinlemek İçin
C. T.	08.11.1989	Cafelerde İyi Müzik Yapildiğini Düşünmüyor, Türkü Dinlemek İçin

Türkü barların tercih edilmesinin en önemli sebebi burada yapılan müzik türüdür. Görüşme yapılan müşteriler sadece etnik köken, siyasi düşünce, din bağı açısından değil; türkü dinleyen ve türkü barda kendilerini rahat hisseden kişilerden oluşmaktadır. 26 yaşında, hiç müzik eğitimi almamış, Sivaslı, işletme 3. sınıf öğrencisi ve Malatyalı, 23 yaşında Gazetecilik 2. sınıf öğrencisi türkü dinlemek için gittikleri türkü barları daha samimi ve daha sıcak ortamlar olarak tanımlar (Görüşme, Sivas, 12.12.2011).

2011 yılında yapılan bu araştırma Sivas merkezindeki iki türkü barın mekân sahipleri, müzisyenleri ve bara gelenlerle yapılan görüşmelerle şekillendi. İki ortaklı olan Captan Crown isimli türkü barda biri bağlama, biri de klavye çalan iki müzisyen çalışır. Tek kişiye ait olan Merkez Türkü Bar isimli mekânda ise bir bağlama çalan tek müzisyen çalışmaktadır. Görüşme yapılan bu üç mekân sahibi ve üç müzisyen de Sivaslı'dır.

Mekân sahiplerinden biri hariç hepsi alevidir. "İki kültür arasındaki farklar zamanla azalmaya yüz tutar" (2002: 88) diyen Bozkurt Güvenç'i doğrular şekilde Alevi olmayan mekan sahibi "ben aslen Alevi değilim ama kendimi o insanlara daha yakın hissediyorum kan bağım olamasa bile düşünce olarak onlardan biriyim" (Görüşme, Sivas, 02.02.2012) diyerek kendini ifade eder. Kişinin bu şekilde kendini tanımlamasında ayırt edilme isteği, farklı ve karşı olandan yana olma tavrı söz konusudur. Ayhan Erol'a göre kültürel kimlik:

…"kültürel farklılık" temeline göre bir araya gelmiş insanlardan oluşan grupların/toplulukların, ayırtedilme, karşı olma ve kendisi olma arzusu ile, kendilerini diğer topluluklardan farklılaştırarak geliştirdiği bir aidiyet bilincidir. "Kültürel farklılıklar" terimi ile kastedilen din, etnik köken, ulus, ideoloji, dünya görüşü ya da tercih edilmiş yaşam tarzı esasına göre biçimlenmiş kimlikler arasındaki ayrışma sürecidir. (2002: 219)

Hem güvende olma, hem de karşı olma isteğinin getirdiği aidiyetlik duygusuyla aynı yaşam tarzını benimseyenlerin bir araya geldikleri türkü barlarda da kişiler kendilerini dinledikleri müzikle ayırt eder. Rummels'e göre kimlik;

…herhangi bir bireye ait olan veya belirli bir sosyal kategorinin veya grubun tüm üyeleri tarafından paylaşılan ayırt edici özellik olarak tanımlanabilir. Latince *idem* (aynı) sıfatından türeyen bu terim belirli bir yerde belirli bir zamanda diğerleri ile belirli bir derecede aynı olma veya bir olma özelliğini vurgular. (2001: 3)

Barlarının Fiziki Özellikleri

Dört yıl önce açılmış olan Captan Crown isimli türkü bar biri işletme mezunu ve 15 yıl muhasebecilik yapmış, diğeri ise beden eğitimi ve spor yüksekokulundan mezun ve 15 yıl profesyonel futbol oynamış iki ortaklıdır. Türkü çalmaya özen gösterilen bu barın isminin nereden geldiği sorusuna şöyle cevap verilir:

Biz iki ortağız. Ortağım Sivas Spor'un eski kaptanlarından. Captan ismi oradan geliyor. Benim de önceden lakabımın karga Cahit olmasından dolayı Crow koyalım dedik. Turizm Bakanlığında ruhsata yanlışlıkla Captan Crown yazmışlar. İsmi değiştirmek için bütün resmi işlemleri yeniden yapmak gerekiyordu. O yüzden uğraşmadık. İsim dolayısıyla böyle kaldı. (Görüşme, Sivas, 2011)

İncelemiş olduğumuz diğer türkü barın ismi de Merkez Türkü Bar. Risk almamak için daha önceki mekânın ismini değiştirmeden aynen bırakılması sonucu bu isimde olduğu belirtildi. 2,5 yıl önce açılan ve tek kişiye ait olan Merkez Türkü Bar 150 m²lik bir işletmedir.

Her iki mekânda da sigara içilmez levhası olmasına rağmen saat 21.00'den sonra sigara içilebilir. Mekânların en dolu olduğu günler Cuma, Cumartesi ve Pazar günleridir. Her iki mekân da iyi bir havalandırmaya ve ısıtma sistemine sahip. Garsonlar tek tip ve temiz giyimliler. Garsonların müşterilerle olan diyaloglarında son derece seviyeli ve saygılı oldukları gözlenir. Sıcak ve soğuk mezelerin bulunduğu zengin bir mutfağa sahip olan bu mekânlarda en çok tüketilen içki rakı ve biradır.

Kullanım alanı 350 m² olan Captan Crown'da daha çok mavi rengin tercih edildiği ve tavanda spot lambaları olan bir aydınlatma sistemi olduğu görülür. İçeri girildiğinde sağ taraf bar ve erkek müşterilere hizmet veren giriş bölümü olarak düzenlenmiştir. Canlı müzik barın üst katında yapılır. Erol'un İzmir'deki türkü barlarda yaptığı alan araştırmasında mekânların duvarlarına asılan ve türkü barla özleştirilen objeler bizim araştırma yaptığımız iki türkü barda da yoktur:

İçeri girildiğinde dikkat çeken en önemli karakteristiklerinden biri, hemen tüm mekânların duvarlarına çeşitli boyut ve desenlerde asılmış olan geleneksel Türk kilimleri. Bazı mekânlarda ise geleneksel köy yaşamını (hasat, düğün vb) betimleyen çizimler var. Ayrıca büyük çoğunluğunun duvarlarında yaşamını yitirmiş olan geleneğin ağıt topları (Âşık Veysel, Muhlis Akarsu, Mahzuni vb) ile genç müzisyenlerin (özellikle Sivas katliamında yaşamını yitiren Hasret Gültekin) fotoğrafları ya da resimleri mevcut. (Erol, 2009: 87)

İzmir'deki birçok türkü barın duvarlarında asılan bu resim ya da fotoğraflardan bazılarının Sivas âşıklarına ait olmasına karşın Sivas'taki araştırma yaptığımız iki türkü barın duvarlarında ne bu kişiler, ne de yerel motifler kullanılmıştır. Captan Crown'ın duvarlarında sadece alkollü içeceklerin reklamları asılıdır. Mekâna genelde Sivaslı saygın esnafın, üniversite öğrencilerinin, hocaların geldiğini belirten ve doğum günleri gibi özel günlerde ekstra hizmet verildiğini söylenen mekân sahiplerinden biri bu konuya şöyle açıklık getirir:

Mekânın dekorasyonu önceki işyerinden kalma, biz çok fazla masraf yapmadık. Zaten bu mekânda önceden restoran işletiliyordu. Masraf olamaması için bu dekorun yeterli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca 1. sınıf bar/restoran ruhsatımız var, dekorasyonda kilim, bağlama gibi objeler asarak bürokratik problemler yaşamak istemiyoruz. Geleneksel motiflerin olduğu bir dekorasyonun müşteri profilini etkileyip ciddiyeti azaltacağını düşünüyorum. (Görüşme, Sivas, 19.11.2011)

Merkez Türkü Bar'da kırmızı ve mavi renklerin ağırlıklı olarak kullanıldığı bir aydınlatma mevcut. İçeri girildiğinde karşımıza bakır kaplaması olan bar bölümü çıkar. Toplamda 90 ile100 arasında müşteriye hizmet verebilen mekânda paravan ile ayrılmış erkek ve bayan müşterilere hizmet veren bir bölüm mevcut. Canlı müzik performansının sergilendiği alan sahne olarak düzenlenmiş. Arzu eden müşteriler zaman zaman canlı müzik performanslarına vokal eşliği de edebilmekte.

Futbol maçları dışında televizyon kapalı oluyor. Canlı müzik dışında önemli maçlarda Lig TV yayını yapılıyor. Merkez Türkü Bar isimli mekân sahibi bu konu ile ilgili düşüncelerini şöyle belirtiyor: "Belirli günlerde önemli futbol maçlarını izlemeye gelen müşterilerimiz var. Bu yüzden Lig TV yayını yapıyoruz. Ama maç bittikten sonra televizyon kapalı oluyor, sonuçta canlı müzik yapılırken televizyonun açık olması hoş bir durum değil'' (Görüşme, Sivas, 20.11.2011).

Müşteri Profili

Sivas'ta gözlem yaptığımız türkü barlara giden müşterilerin yaş ortalaması 19-40 arasındadır. Müşterilerin büyük bir çoğunluğunu üniversite gençliği ve akademisyenler. Görüşme yaptığımız müşterilerin sadece üç tanesi Sivaslı, diğerleri değişik memleketlerde doğmuştur.

ADI SOYADI	YAŞI	MEMLEKETİ	MESLEĞİ /OKUDUĞU OKUL
C. A.	23	GİRESUN	Öğrenci/ C.Ü Antropoloji 1. Sinif
C. Y.	39	SİVAS	Esnaf/ Lise Mezunu
F. A.	22	GİRESUN	Öğrenci/ C. Ü. Çevre Müh. 2. Sinif
M. Y.	19	K.MARAŞ	Öğrenci/ C. Ü. İnşaat Müh. 1. Sinif
S. B. D.	21	SAMSUN	Öğrenci/ C. Ü. Jeofizik Müh. 3. Sinif
S. Y.	36	ANKARA	Muhasebeci/ C.Ü. 2 Yillik Muhasebe Mezunu
C. Y.	26	SİVAS	Öğrenci/ C.Ü. İşletme 3. Sinif
E. Y. Ç.	23	MALATYA	Öğrenci/ C.Ü. İletişim Fak. Gazetecilik 2. Sinif

İ. B.	21	İSTANBUL	Öğrenci/ C.Ü. İetişim Fak. Gazetecilik 2. Sinif
M. E.	24	KARAMAN	Öğrenci/ C.Ü. İşletme 2. Sinif
S. Ö.	20	BALIKESİR	Öğrenci/ C.Ü. İletişim Fak. Gazetecilik 2. Sinif
C. T.	22	SİVAS	Öğrenci/ C.Ü. Tarih Bölümü 4. Sinif

Captan Crown'a gelen müşteriler genelde spor kıyafetlilerdir, erkek ve kadın oranları birbirlerine eşit sayılır. Hatta kadınların bu mekânı daha çok tercih ettikleri görülür. Merkez Türkü Bar'ın müşterileri ise ağırlıklı olarak erkeklerden oluşur.

Mekân sahipleri müşteri seçiminde titiz davrandıklarını belirtir. Captan Crown isimli mekânın sahiplerinden birisi bu konu ile ilgili düşüncelerini şöyle dile getirir: "Müşteriler açısından biraz seçiciyiz öğrenciler, akademisyenler ve tanıdığımız esnaf arkadaşlar geliyorlar. Tanımadığımız, hal ve hareketleri hoşumuza gitmeyen müşterileri kesinlikle mekâna almıyoruz'' (Görüşme, Sivas, 03.11. 2011).

Müşterilerle yapılan görüşmelerde gittikleri mekânları seçerken güvenliğe, temizliğe ve sunulan hizmete dikkat ettiklerini söyler. Bu tür mekânların Sivas'taki sosyal yaşam için çok önemli olduğu ama halen sayılarının yetersiz olduğu belirtilir. Sivas'ta eğlence mekânlarına bakıldığında çok fazla bir çeşitlilik olmadığı gözlemlenir. Özellikle gençlerin gidebileceği mekânların sayısının yeterli olduğu söylenemez.

Türkü barları kendilerini daha rahat hissettikleri, samimi mekânlar olarak tanımlayan ve büyük oranda türkü dinleyen müşterilerin birçoğu: Sivas'ta rock bar, club ya da disko gibi eğlence yerleri açılsa bile yine türkü barı tercih edeceklerini belirtir. Captan Crown'u tercih eden bir erkek müşteri ise bu görüşe katılmayan, türkünün yanında rock müzik dinlemeyi de sevdiğini belirten birkaç kişiden biridir: "Alternatif eğlence mekânları olsa benim tercihim rock bar olurdu. Çünkü ben rock müzik dinlemeyi de seviyorum. Rock bar olmadığı için türkü bara gidiyorum'' (Görüşme, Sivas, 08.12. 2011).

Müzisyen Profili ve Sivas'taki İki Türkü Barda Çalınan Repertuvar

Araştırmamızın mekânlarındaki müzisyenler erkektir ve Sivaslıdır. Hepsinin ortak özelliği küçük yaşlardan itibaren Türk halk müziği dinlenen ve seslendirilen bir çevrede yetişmiş olmasıdır. Müzik yaparken özel bir sahne kıyafeti giymeyen, günlük spor kıyafetleri ile müzik yapan müzisyenlerden Aşkın ve Serhat lise mezunu; Ahmet ise Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Teknolojisi 4. sınıf öğrencisidir.

Captan Crown'da müzik yapan Aşkın ve Serhat gruplarının ismini koyarken kendi isimlerinden yararlanmıştır: Aşk-ı Ser. Aşkın kısa sap bağlama, Serhat klavye çalar. İki müzisyen de öncelikle Captan Crown'da müzik yaptıklarını ama para kazanmak için özel günlerde başka mekânlarda da müzik yaptıklarını belirtir.

Slobin'e göre törenlerde, festivallerde, gece kulüplerinde, konser salonlarında vb. boy gösteren müzik toplulukları iki tiptedir. Birinci ´gruplar' (bands), para ödeyen müşterileri

memnun etmek için çalışan profesyonel ve yarı profesyonel müzisyenlerden oluşur. İkincisi `ilgi/cazibe' gruplarıdır (affinity groups) ve belirli bir türe gönül bağı ile bağlanmış müzisyenlerin bir araya geldiği müzik topluluklarıdır. Türkü Bar müzisyenlerinin oluşturduğu gruplar Slobin'in ikinci tip grupları içinde yer alıyor gibi görünüyorsa da, birinci kategori içinde de rahatlıkla değerlendirilebilirler. Çünkü müzisyenler hem "müşterilerin isteklerini çalmak" için oradadırlar hem de gönül bağı ile bağlı oldukları bir türün parçalarını seslendirirler. (Erol, 2009: 92-93)

Ayhan Erol'un bu saptaması Sivas'taki iki türkü bar müzisyenleri için de aynen geçerlidir; hem çaldıkları müzik türü olan türküye gönül veren, hem de para kazanmak ve müşterileri memnun etmek amacıyla müzik yapar. Captan Crown'da ortalama 35- 40 TL ücret alarak çalışan müzisyenler repertuvarını müşterilere göre şekillendiğini söyler. Grubun en çok seslendirdiği parçalardan bazıları şunlardır: Âşık Veysel'den "Uzun İnce Bir Yoldayım" ve "Kara Toprak"; Zaralı Halil'den "Bugün Günlerden Cumadır Cuma"; Hasret Gültekin'den "Çeke Çeke" ve "Dağlar Atamadım Sevdamı".

Müzisyenler seslendirdikleri repertuvarda siyasi içerikli parçalar çalındığı zaman mekân sahipleri tarafından müdahale edildiğini söylüyor. Captan Crown isimli mekânın sahiplerinden birisi bu konuyla ilgili düşüncelerini şöyle belirtir: "Müdahale ettiğim zamanlar oluyor. Aşırı siyasi parçalar ve arabesk müzik çalınmasını istemiyorum. Kendim Cumhuriyet Halk Partiliyim. Kendi siyasi düşüncemle bile ilgili olan parçaların çalınmasına izin vermiyorum'' der (Görüşme, Sivas, 2011).

Müşterilerin büyük bir çoğunluğunda herhangi bir rahatsızlık vermemesine rağmen mekan sahipleri aşırı uç siyasi içrekli parçaların ve özellikle de arabeskin çalınmasına izin vermez. Bu tutumda mekân sahiplerinin ticari kaygılarının etkili olduğu söylenebilir. Merkez Türkü Bar'da da siyasi içerikli parçalar çalmasına izin verilmez. Mekan sahibi: "Aşırı bir siyasi içerik içermedikçe müdahale etmiyorum. Takdir edersiniz ki, buraya her siyasi düşünceden insan geliyor, huzursuzluk çıkabilir. Ayrıca kalitesiz, ne olduğu belli olmayan arabesk müzikler çaldırmıyoruz'' (Görüşme, Sivas, 20.11.2011) diyerek konuyu değerlendirir.

Merkez Türkü Bar'da tek başına kısa sap bağlama ile müzik yapan Ahmet öğrenci olduğu için derslerini aksatmamak amacıyla başka bir yerde müzik yapmaz. Müzik eğitimine gittiği bir kursta bağlama çalmayı öğrenerek başladığını belirten müzisyen Salı, Perşembe, Cumartesi ve Pazar günleri 50 TL ücretle canlı müzik yapar. Ahmet'in ses seviyesinin aşırı olmadığı ve sadece mikrofon kullandığı mekânda en çok seslendirdiği parçalardan bazıları şöyle: "Bugün Sabah Misali Yardan", "Bugün Bayram Günü Derler", "Suya Gider Allı Gelin", "Sivas Ellerinde Sazım Çalınır", "Telli Turnam", "Ah Yalan Dünya", "Keklik Gibi Kanadımı Süzmedim'' (Görüşme, Sivas, 23.11.2011).

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri'nde yapılan alan araştırmalarından biri yüksek lisans tezi, diğeri lisans bitirme çalışmasına baktığımızda (Metin, 2006; Akbal, 2005); İzmir'deki türkü barlarda çalınan repertuvarla Sivas türkü barlarda çalınanlar hem benzerlik, hem de farklılık gösterir.

Gözlem yaptığım mekanların çoğunda, bağlama, bendir, gitar ve org'dan oluşan çalgılar mevcuttu. Gruplar repertuarlarını aldıkları ortak kararlar ve mekanın dinleyici kitlesinden gelen istekler doğrultusunda oluştururlar. Ayrıca repertuarlarını albümleri olan sanatçıları dinleyerek de şekillendirirler. (Onur Akın, Yavuz Bingöl, Musa Eroğlu, Arif Sağ, Kubat, Hüseyin Turan, Edip Akbayram, Zülfü Livaneli, Ahmet Kaya, İlkay Akkaya, Grup Kızılırmak, Erkan Oğur vb…). Program başladığında genellikle açılış parçaları enstrümantal olur. Bu parçalar neredeyse kalıplaşmıştır (Ağrı Dağı Efsanesi, Devlerin Aşkı vb…). Daha sonra temposu düşük parçalar seslendirilir. İnsanlar gelmeye başlayıp, vakit ilerlediğinde tempo yükselir ve gecenin sonuna doğru tekrar duygusal parçalar seslendirilir. Programın bitiminde ise hareketli türküler söylenerek halay çekilir. (Akbal, 2005: 20-21)

Sivas türkü barlarda daha çok İç Anadolu yöresine ait türküler yer alır. Özellikle Sivaslı halk ozanlarının parçalarına yer verilir. İzmir türkü barlarda çalınan Âşık Veysel ve Alevi türküleri ile Sivas'la benzerliği vardır. Ancak İzmir'deki türkü barlarda Ege ve Karadeniz yöresindeki türkülerin; özellikle de siyasi içerikli türkülerin seslendirilmesi ve siyasi içerikli şiirlerin okunması ile Sivas'taki türkü barlardaki repertuvardan ayrılır.

SONUÇ

Türkü barlar kültürel ve sosyal yaşamın değişimi sonucunda giderek yaygınlaşan ve kent merkezlerinde kendine yer edinen canlı performansların sergilendiği mekânlardır. Sivas'ta araştırma yapılan iki türkü bar da dekor açısından geleneksel eşyaların kullanılmadığı mekânlardır. Fakat icra edilen müzik, çalışan müzisyenler ve izler kitle ağırlıklı olarak Türk halk müzik geleneğini benimseyen ve bu kültür içinde yetişmiş kişilerden oluşur; yani türkü dinleyen ve icra eden aile ve çevrede yetişmiştir. Görüşme yaptığımız müşteriler için türkü "hayatın kendisini", yaşadığı toprakları", "Anadolu insanını", "Anadolu kültürünü ve geçmişten bugüne gelen haykırışını", "yaşanmış olayları", özümüzü" ifade eder.

Sivas tarihsel olarak Türk halk müziğinin Anadolu'daki önemli merkezlerinden biri olarak kabul edilebilir. Bizim incelediğimiz türkü barların repertuvarında Sivaslı halk ozanlarının eserlerinin önemli yer tuttuğu gözlemlenir. Özellikle Âşık Veysel, Pir Sultan Abdal, Hasret Gültekin, Zaralı Halil gibi ozanların eserleri Sivas türkü barlarında seslendirilir. İzmir türkü barlarında yapılan alan araştırmalarını incelediğimizde yerel düzeyde popülerlik kazanmış olan müzisyenlerin bestelerine de yer verildiği görülüyor. Sivas türkü barlarında ise böyle bir durum görülmez.

Müzisyenlere bakıldığında hepsi Sivas doğumlu ve Alevi kültürüyle yetişmiş kişilerdir ama bu konu ile ilgili daha fazla görüş belirtmek istemedikleri için araştırmamızda bu kadar yer verilmiştir. Gerek işletme sahipleri, gerekse izlerkitle ve müzisyenler Sivas'ı eğlence mekânlarının sayısı ve çeşitliliği açısından yeterli bulmaz. Öğrenci kenti olan Sivas'ın ilerleyen süreç içerisinde eğlence mekânlarının sayısı ve çeşitliliği açısından bir artış göstereceğini söylemek olasıdır.

İzmir ve İstanbul gibi büyük şehirler dışında küçük şehirlerde yapılmış popüler kültür çalışmaları azdır. Sivas'ta 2011 yılında geçekleştirilen bu alan araştırmasıyla hem ileriki senelerde Sivas'taki türkü barlardaki değişmenin net olarak gözlenebilmesi, hem de diğer benzer alan araştırmalarıyla saptanan verilerle karşılaştırılarak Türkiye'de popüler eğlence mekânlarındaki tarihsel sürecin izlenmesi sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

Adrese dayalı kayıt nüfus sitemi,
http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul?kod=4

Akbal, Özgür. Kültürel Kimlik Bağlamında Türkü Kafe Ve Barlar. Yayımlanmamış Lisans Bitirme Çalışması. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü. İzmir. 2005.

Erol, Ayhan. Müzik Üzerine Düşünmek. İstanbul, Bağlam Yayıncılık. 2009

Erol, Ayhan. Popüler Müziği Anlamak Kültürel Kimlik Bağlamında Popüler Müzikte Anlam. İstanbul, Bağlam Yayıncılık. 2002.

Güvenç, Bozkurt. Kültürün ABC'si. 2. Baskı. İstanbul. YKY yay., Ocak 2002.

Kaya, E., Şentürk, H., Danış, O., Şimşek, S., Modern Kent Yönetimi-I, 1. Bakı, İstanbul, Okutan Yayıncılık, 2007. http://www.yerelsiyaset.com/v4/medya/kentyonetimi.pdf

Kayhan, Aslı. "Bu Barlarda Ne Söyleniyor? Türkülerin Yeni Mekânı: Türkü Bar'' İstanbul Ve Müzik, Sayı: 45, s.125-127, İstanbul, Mas Matbaacılık. Nisan 2003.

Metin, Binnur. Müzik-Mekan İlişkisi ve İzmir'deki Türkü Barlar. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı. İzmir. 2006

Rummels, J. A Etnokültürel, Irksal, Dinsel ve Dilbilimsel Çeşitlilik ve Kimlik Semineri.HalifaxNovaScotia.http://canada.metropolis.net/EVENTS/ethnocultural/publications /identity_e.pdf.2001.

GÖRÜŞMELER

23.11.2011, Merkez Türkü Bar müzisyeni A. A. ile yapılan görüşme.
22.11.2011, Captan Crown müzisyeni A. B. ile yapılan görüşme.
19.11.2011, Captan Crown işletmecisi C. K. ile yapılan görüşme.
02.02.2011, Captan Crown işletmecisi C. K. ile yapılan görüşme.
12.12.2011, Captan Crown müşterisi C.Y. ile yapılan görüşme
20.11.2011, Merkez Türkü Bar işletmecisi H. K. ile yapılan görüşme.
08.12. 2011, Captan Crown müşterisi İ. B. ile yapılan görüşme.